

Home > Instrumenten > Begrippenlijst

Ontwerp Circulair Materialenplan

Begrippenlijst - toetsingskaders CMP

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel 'Instrumenten'.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl

Home > Instrumenten > Begrippenlijst

Begrippenlijst - toetsingskader CMP

Voor een goed begrip van het CMP is een juiste interpretatie van de gehanteerde begrippen belangrijk. In deze bijlage zijn alle gebruikte begrippen en hun specifieke betekenis in het kader van het CMP weergegeven. Waar mogelijk maken we gebruik van definities uit wet- en regelgeving. Voor welke begrippen dit geldt is aangegeven met een asterisk (*). Waar begrippen niet in wet- en regelgeving zijn gedefinieerd, maken we gebruik van beleidsinformatie zoals het Nationaal Programma Circulaire Economie. Dit is onder de definitie aangegeven met een bronverwijzing. Bij alle overige begrippen is er sprake van een CMP-eigen invulling.

A

Abiotische grondstof: grondstoffen gewonnen uit niet-levende bronnen (mineralen, inclusief metalen, en fossiel).

Bijlage 1 [ICER 2023](#).

Actualiseringsplicht*: de actualiseringsplicht houdt in dat het bevoegd gezag bij de inwerkingtreding van een nieuw of gewijzigd CMP moet controleren of de omgevingsvergunning en de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften nog voldoen aan de vereisten zoals beschreven in het CMP. Als dat niet zo is, moet het bevoegd gezag de omgevingsvergunning bezien en/of de voorschriften wijzigen.

Artikel 8.98 lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en artikel 8.99 lid 2 onder b Bkl

Afgewerkte olie*: alle soorten minerale of synthetische smeerolie of industriële olie die ongeschikt is geworden voor het gebruik waarvoor zij oorspronkelijk bestemd was, zoals gebruikte olie van verbrandingsmotoren en versnellingsbakken, alsmede smeerolie, olie voor turbines en hydraulische oliën.

Bijlage I Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 1 lid 1 onder b Besluit inzamelen afvalstoffen

Afgifte: door afgifte van een afvalstof krijgt een andere rechtspersoon of natuurlijk persoon het bezit van de afvalstof. De eigendomsverhoudingen in goederenrechtelijke zin ten aanzien van de afvalstof zijn daarbij irrelevant, tenzij in de betreffende tekst van het CMP anders is bepaald. Ook als sprake is van dezelfde rechtspersoon (of natuurlijke persoon) kan sprake zijn van het afgeven van afvalstoffen. Dit volgt uit artikel 1.1 lid 3 sub b van de [Wet milieubeheer](#). Zie voor meer uitleg paragraaf 3.1.1.2 van de [Leidraad vergunningverlening afvalverwerking](#)].

Afgifteplicht: verplichting voor bedrijven om bepaalde afgedankte elektrische en elektronische apparaten af te geven aan correcte inzamelfaciliteiten.

Afvalbeheerbijdrage*: bijdrage in de kosten van het beheer van een afvalstof.

Artikel 15.35 Wet milieubeheer

Een afvalbeheerbijdrage is de financiële bijdrage die producenten betalen aan een producentenorganisatie, die namens hen de verplichtingen uit een regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt. De hoogte en berekening van de afvalbeheerbijdrage wordt door producenten en de producentenorganisatie vastgelegd in een overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage.

Afvalcategorie: categorieën van afvalstoffen zoals opgenomen in bijlage II van het [Besluit activiteiten leefomgeving](#).

Afvalhiërarchie: de afvalhiërarchie wordt als prioriteitsvolgorde gehanteerd bij het opstellen van wetgeving en beleidsinitiatieven voor de preventie en het beheer van afvalstoffen. De afvalhiërarchie is de hoeksteen van het beleid en de wetgeving van de Europese Unie (EU) op het gebied van afval, en is vastgelegd in de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) (2008/98/EG). Het doel van de afvalhiërarchie is tweeledig:

- de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen tot een minimum beperken, en
- de hulpbronnenefficiëntie verbeteren.

Zie [[paragraaf 3.3 van het hoofdstuk hoogwaardige verwerking](#)] voor uitleg hoe de afvalhiërarchie in het CMP wordt toegepast.

Afvalmining: het terugwinnen van gestort materiaal uit gesloten stortplaatsen of -vakken met als doel een deel hiervan te recyclen of anderszins opnieuw toe te passen als materiaal/grondstof.

Hoofdstuk 4 [Werkprogramma Storten 2024 - 2029](#)

Afvalstoffen* of **afval:** alle stoffen, mengsels of voorwerpen waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Afvalstoffenhouder*: afvalstoffenproducent dan wel de natuurlijke of rechtspersoon die de afvalstoffen fysiek in zijn bezit heeft (let op: de houder hoeft niet het eigendom van de afvalstoffen te hebben).

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Afvalstoffenmakelaar*: natuurlijke of rechtspersoon die ten behoeve van anderen bedrijfsmatig de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen organiseert, met inbegrip van de natuurlijke of rechtspersonen die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben. Zie ook paragraaf 2.2 van de [[Leidraad vergunningverlening afvalverwerking](#)] voor uitleg over de activiteit bemiddelen in afval.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Afvalstoffenproducent*: natuurlijke of rechtspersoon wiens activiteiten afvalstoffen voortbrengen of die voorbehandelingen, vermengingen of andere bewerkingen verricht die leiden tot een wijziging in de aard of de samenstelling van die afvalstoffen.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Afvalverbrandingsinstallatie (AVI) : een AVI is een afvalverbrandingsinstallatie die primair is opgericht voor het verbranden van vast, stedelijk afval (Zowel R1 als D10 installaties). AVI's verbranden in hoofdzaak huishoudelijk restafval, met huishoudelijk restafval vergelijkbaar bedrijfsafval en gemengde fracties of sorteerresiduen uit het bewerken van deze stromen of uit het bewerken van bouw- en sloopafval. In praktijk gaat het om de 12 installaties die worden genoemd in [[hoofdstuk capaciteit van AVI's](#)]. Dit zijn ook de 12 installaties die in aanmerking kunnen komen voor de R1-status op basis van de voetnoot bij de R1-handeling van bijlage II van de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#).

Algemeen verbindend verklaring (AVV): een besluit als bedoeld in artikel 15.36 lid 1 [Wet milieubeheer](#). Met een 'algemeen verbindend verklaring van een overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage' (AVV) worden de afspraken die een belangrijke meerderheid van producenten van een bepaalde productgroep onderling hebben gemaakt over de uitvoering van een UPV, algemeen verbindend verklaard. Dit betekent dat de minister op verzoek van die meerderheid bepaalt dat de overeenkomst voor iedereen geldt die de producten als eerste op de Nederlandse markt aanbiedt. Dus ook als ze de AVV-aanvraag niet hebben gesteund. Hierdoor betalen alle producenten mee aan het UPV-systeem van de meerderheid.

Andere milieubelastende installatie*: vaste technische eenheid waarin een milieubelastende activiteit, anders dan een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de [Richtlijn industriële emissies](#), wordt verricht en ook andere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die met die activiteit rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en verontreiniging.

Bijlage A Omgevingswet

Andere nuttige toepassing: nuttige toepassing niet zijnde 'voorbereiding voor hergebruik' of 'recycling'. Voorbeelden (niet limitatief en niet in hiërarchische volgorde) zijn:

- hoofdgebruik als brandstof
- het verwerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof
- opvulling volgens de definitie in de Kra

- stabiliseren van ondergrondse ruimten d.m.v. vullen met afvalstoffen; de voorwaarden wanneer sprake is van 'nuttige toepassing' in plaats van storten zijn beschreven in [[hoofdstukken storten of nuttig toepassen](#)]
- inzet als reductiemiddel in hoogovens mits inzet van primair materiaal voor die toepassing wordt vermeden
- inzet als flocculatiemiddel inzet als DeNOx-middel mits inzet van primair materiaal voor die toepassing wordt vermeden
- detoneren mits inzet van andere explosieven wordt vermeden - komt voor in mijnbouw,
- etc.

Essentieel voor het onderscheid tussen 'recycling' en 'andere nuttige toepassing' is vaak dat de voorwaarde dat het materiaal beschikbaar blijft voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, niet geldt voor andere nuttige toepassing. Daarom vallen toepassingen waarbij het materiaal gedurende de toepassing wordt verbruikt - zoals 'inzet als reductiemiddel in hoogovens', 'inzet als flocculatiemiddel', 'inzet als DeNOx-middel' en 'detoneren' - niet onder recycling maar wel onder andere nuttige toepassing.

As received: as received betekent dat de concentratiewaarden waar deze bepaling bijstaat gelden voor de afvalstoffen zoals deze zijn ontvangen. Deze waarden zijn niet gecorrigeerd voor het watergehalte en zijn dus geen droge-stof gehalten.

B

Basisolie: olie die is geproduceerd door raffinage van afgewerkte olie en geschikt is als grondstof voor de productie van nieuwe smeerolie. Bij raffinage worden in ieder geval verontreinigende stoffen, oxidatieproducten en additieven uit de olie verwijderd.

Bedrijfsafvalstoffen*: afvalstoffen, niet zijnde huishoudelijke afvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Afval ontstaat bij alle bedrijven. Het betreft zowel het afval van kantoren en kantines als het afval dat ontstaat bij specifieke bedrijfsactiviteiten. Bij dit afval wordt onderscheid gemaakt tussen 'bedrijfsafvalstoffen' en 'gevaarlijke afvalstoffen'. Ook industriële en procesafhankelijke afvalstoffen vallen onder de definitie van bedrijfsafvalstoffen als het afval geen gevaarlijk afval is. Onder het [Besluit activiteiten leefomgeving](#) zijn huishoudelijke afvalstoffen, nadat ze zijn ingezameld of afgegeven, ook bedrijfsafvalstoffen.

Beheer van afvalstoffen*: inzameling, vervoer, nuttige toepassing, met inbegrip van sortering, en verwijdering van afvalstoffen, met inbegrip van het toezicht op die handelingen en de nazorg voor stortplaatsen na sluiting en met inbegrip van de activiteiten van afvalstoffenhandelaars en afvalstoffenmakelaars.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Bergen in de diepe ondergrond: het stabiliseren van ondergrondse mijnen of cavernes met afvalstoffen. Hier vallen nadrukkelijk niet onder:

- het bergen van afgevangen CO₂ in de ondergrond;
- het terug injecteren van afvalwaterstromen/slurry's die bij de winning van delfstoffen/zout mee naar boven zijn gekomen. Zie [[hoofdstuk injectie van afval bij de winning van gas en olie](#)] en [[hoofdstuk injectie van afval in zoutcavernes](#)] voor meer informatie over dit onderwerp.

Besluit*: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.

Artikel 1:3 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

Beste beschikbare technieken*: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om het uitgangspunt voor de emissie grenswaarden en andere vergunningsvoorwaarden te vormen is aangetoond. Met het doel emissies en effecten op het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, te beperken.

Bijlage A Omgevingswet

Het gaat hier om zowel de toegepaste technieken, als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld.

Bijproduct*: stoffen, mengsels of voorwerpen die het resultaat zijn van een productieproces dat niet in de eerste plaats is bedoeld voor de productie van die stoffen, mengsels of voorwerpen, als wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 1.1 lid 4 [Wet milieubeheer](#).

Artikel 1.1 lid 4 Wet milieubeheer

Zie [[paragraaf 4.6 van het hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof](#)] voor meer uitleg bij dit begrip.

Bijstoken: vergassen of pyrolyseren van een (bio)brandstof om het verkregen gas vervolgens samen met de reguliere brandstof in een elektriciteitscentrale om te zetten in elektriciteit en/of warmte. Bijstoken is iets anders dan meestoken.

Bioafval*: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens, kantoren, restaurants, groothandel, kantines, cateringfaciliteiten en winkels en vergelijkbare afvalstoffen van de levensmiddelenindustrie.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

De volgende afvalstoffen vallen geheel of gedeeltelijk onder het begrip 'bioafval' en worden in het CMP gebruikt om specifieke vormen van bioafval aan te duiden: gft-afval, levensmiddelenafval, groenafval, swill, grof tuinafval, plantsoenafval, organisch bedrijfsafval, etc.

Biograndstoffen: alle typen van biotische substantie van plantaardige of dierlijke origine (inclusief microbiële origine), zoals grondstoffen, materialen, producten, residuen en afvalstoffen uit de landbouw, bosbouw, visserij, aquacultuur, industrie en huishoudens (bijvoorbeeld groente-, tuin-, en fruitafval) (zie ook biomassa).

Biomassa: alle typen van biotische substantie van plantaardige of dierlijke origine (inclusief microbiële origine), zoals grondstoffen, materialen, producten, residuen en afvalstoffen uit de landbouw, bosbouw, visserij, aquacultuur, industrie en huishoudens (bijvoorbeeld groente-, tuin-, en fruitafval) (zie ook biograndstoffen).

Bouw- en sloopafval*: afvalstoffen die geproduceerd worden door bouw- en sloopwerkzaamheden.

Artikel 3 lid 2 quater Kaderrichtlijn afvalstoffen

In het CMP betreft dit afvalstoffen die vrijkomen bij het feitelijk bouwen, renoveren en slopen van gebouwen en andere bouwwerken, waaronder ook werken in de weg- en waterbouw.

Bouwstof*: materiaal dat is bestemd om te worden toegepast, waarin de totaalgehalten aan silicium, calcium en aluminium tezamen meer dan 10 gewichtsprocent van dat materiaal bedragen, met uitzondering van vlakglas, metallisch aluminium, grond of baggerspecie.

Artikel 1 lid 1 Besluit bodemkwaliteit

Op grond van de milieubelastende activiteit 'toepassen als bouwstoffen' mogen alleen bouwstoffen worden toegepast die voldoen aan de voor bouwstoffen geldende kwaliteitseisen, bedoeld in artikel 25d, eerste lid, van het Besluit bodemkwaliteit. Deze kwaliteitseisen gelden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving bijvoorbeeld niet voor het toepassen van bouwstoffen binnen een gebouw, als de bouwstoffen zo worden toegepast dat geen contact met hemelwater, oppervlaktewater of grondwater kan optreden.

Bouwwerk*: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart.

Bijlage A Omgevingswet

Bronscheiding: wijze van afvalscheiding waarbij door de ontdoener deelstromen gescheiden worden ingezameld op de plaats waar de afvalstoffen zijn ontstaan. Een andere vorm van afvalscheiding is 'nasscheiding'.

Bruidsschat: onder de [Omgevingswet](#) verhuist een aantal regels van het Rijk naar gemeenten. Het Rijk heeft er met een Invoeringsbesluit voor gezorgd dat de regels voor gemeenten automatisch in het tijdelijk deel van het omgevingsplan komen. Dit wordt de 'bruidsschat' genoemd.

C

Chemische recycling: proces waarbij de afvalstof op moleculair niveau wordt afgebroken in kleinere eenheden (of wordt opgelost), met als oogmerk de verkregen kleinere (of opgeloste) eenheden in te zetten bij de productie van nieuwe materialen of grondstoffen, al dan niet vergelijkbaar met de materialen waaruit de afvalstof bestaat, maar niet zijnde brandstoffen. Hieronder vallen in ieder geval chemische recycling via basischemicaliën, monomeer chemische recycling en solvolyse.

Chemische recycling via basischemicaliën: het afbreken van polymeren tot eenvoudige chemische moleculen als CO, H₂, etheen en dergelijke met als doel deze vervolgens te gebruiken als basischemicaliën voor de productie van nieuwe materialen/producten. Het basisproces om het ingangsmateriaal af te breken is in deze gevallen in het algemeen pyrolyse of vergassen.

Chloorgehalte: het gehalte aan gehalogeneerde organische stoffen, uitgedrukt in chloor.

Compost*: product afkomstig uit een aerob proces, dat bestaat uit één of meer organische afvalstoffen die al dan niet met bodembestanddelen zijn gemengd en die met behulp van micro-organismen zijn afgebroken en omgezet tot een homogeen en zodanig stabiel eindproduct dat daarin alleen nog een langzame afbraak van humeuze verbindingen plaatsvindt en dat niet mede bestaat uit dierlijke meststoffen en niet verpompbaar is.

Artikel 1 lid 1 onder f Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Dat compost 'niet verpompbaar is' betekent dat de compost vast dient te zijn.

Composteren: onder aerobe omstandigheden biologisch afbreken van afvalstoffen (gaat primair over bepaalde plantaardige afvalstoffen. Zie ook [[paragraaf 3.4 van het hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)]).

Congeneren: varianten van bepaalde stoffen met een soortgelijke chemische structuur en meestal soortgelijke eigenschappen, maar soms grote onderlinge verschillen in toxiciteit. Zo kent men meer dan 200 verschillende gechloteerde dioxines (congeneren), maar ook binnen de PCB's kennen we meer dan 200 verschillende stoffen (congeneren).

D

Dierlijke bijproducten*: dode dieren of delen van dieren, producten van dierlijke oorsprong of andere producten die uit dieren zijn verkregen en die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn, met inbegrip van oöcyten, embryo's en sperma.

Artikel 3 lid 1 Verordening dierlijke bijproducten

Digestaat: residu dat overblijft na vergisting van bepaalde organische afvalstoffen (plantaardig en dierlijk).

DKR-normen: kunststofafval wordt gesorteerd volgens de Europese DKR-normen. Deze verschillen per type kunststof. Er zijn een of meerdere productspecificaties opgesteld voor elk type kunststof. Daarin wordt het materiaal en de minimale zuiverheid van het materiaal beschreven. Daarnaast wordt de aanlevermethode gespecificeerd en de maximale vervuiling vastgesteld.

Doelmatig beheer van afvalstoffen*: zodanig beheer van afvalstoffen dat daarbij rekening wordt gehouden met het geldende Circulair Materialenplan, dan wel de voor de vaststelling van het plan geldende bepalingen, dan wel de voorkeursvolgorde aangegeven in artikel 10.4, en de criteria, genoemd in artikel 10.5 [Wet milieubeheer](#).

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Duurzaam stortbeheer: zodanig beheer van stortplaatsen dat de biologische afbraakprocessen worden gestimuleerd, met als doel het gestorte afval in een stabiele situatie te brengen.

E

Einde-afvalstof*: afvalstoffen die een behandeling van recycling of andere nuttige toepassing hebben ondergaan, als wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 1.1 lid 6 [Wet milieubeheer](#).

Artikel 1.1 lid 6 Wet milieubeheer

Zie [[paragraaf 4.5 van het hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof](#)] voor meer uitleg bij dit begrip.

Eural: de Eural is de Europese afvalstoffenlijst. In deze afvalstoffenlijst benoemt de Europese Commissie specifieke afvalstoffen. Alle afvalstoffen vallen onder een van de codes van de Eural (Euralcode). De lijst geeft ook aan welke afvalstof gevaarlijk is of niet.

Export: het Nederland doen verlaten van afvalstoffen, met uitzondering van doorvoer van afvalstoffen via Nederland. Zie ook het verschil met het begrip 'uitvoer'.

F

Fijn huishoudelijk restafval: huishoudelijk restafval dat wordt aangeboden in een minicontainer of een restafvalzak, of dat door particulieren wordt gebracht naar een (ondergrondse) restafvalcontainer.

Fijn restafval van bedrijven: dit is het afval van bedrijven dat qua aard en samenstelling vergelijkbaar is met fijn huishoudelijk restafval.

G

Gemengde fractie: deelstroom uit het sorteren van afval waarin meerdere materiaalsoorten voorkomen welke bewust in één fractie zijn gelaten met het oog op een specifieke toepassing (denk aan RDF) of een vervolgsortering. Gemengde fracties zijn - anders dan sorteeresidu - in beginsel geschikt voor verdere sortering/scheiding in materialen die apart voor recycling geschikt gemaakt kunnen worden.

Gescheiden inzameling*: inzameling waarbij een afvalstoffenstroom gescheiden gehouden wordt naar soort en aard van de afvalstoffen om een specifieke behandeling te vergemakkelijken. *Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer*

Gevaarlijke afvalstoffen*: afvalstoffen die een of meer van de in bijlage III bij de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) genoemde gevaarlijke eigenschappen bezitten. *Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer*

Deze abstracte definitie komt uit de [Wet milieubeheer](#). In Nederland is dit opgenomen in de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#). De laatste bevat een lijst met afvalstoffen waarin alle gevaarlijke afvalstoffen met een * zijn gemarkeerd. Daarnaast deelt de Eural een aantal stoffen die zijn vermeld in bijlage IV van de [POP-verordening](#) in als gevaarlijk afval. Voor zowel deze lijst als voor regels met betrekking tot het gebruik ervan, wordt verder naar deze regelingen verwezen en naar hoofdstuk 5 van de [\[Leidraad vergunningverlening afvalverwerking\]](#).

Gft-afval: groente- fruit- en tuinafval, zijnde bioafval afkomstig van huishoudens.

Groenafval: met groenafval wordt bedoeld:

- groenafval wat vrijkomt bij aanleg en onderhoud van openbaar groen, bos- en natuurterreinen, terreinen van instellingen, hoveniers en andere bedrijven;
- maaisel van bermen en slootranden;
- grof tuinafval van bedrijven en huishoudens.

Grof huishoudelijk afval: huishoudelijke afvalstoffen die zo afwijken naar aard, samenstelling of omvang (volume of afmetingen) dat deze apart aan een inzameldienst of een verwerker van afvalstoffen wordt aangeboden. Voorbeelden zijn grof huishoudelijk restafval, grof tuinafval, meubels, tapijten en particulier verbouwingsafval.

Grof huishoudelijk restafval: huishoudelijke afvalstoffen die zo afwijken naar aard, samenstelling of omvang (volume of afmetingen) dat deze apart aan een inzameldienst of een verwerker van afvalstoffen wordt aangeboden en dat overblijft nadat afzonderlijke deelstromen (grof tuinafval, meubels, particulier verbouwingsafval, matrassen, etc.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd. Dit omvat ook de restfractie of fractie 'overig' op de milieustraat, alsook partijen gemengd grof afval die als zodanig worden aangeboden of bij de inzameling ontstaan (denk aan route-inzameling, het gebruik van (kraak)perswagens, etc.).

H

Handelaar in afvalstoffen*: natuurlijke of rechtspersoon die als verantwoordelijke optreedt bij het bedrijfsmatig aankopen en vervolgens verkopen van afvalstoffen, met inbegrip van natuurlijke of rechtspersonen die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben. Zie ook paragraaf 2.2. van de [\[Leidraad vergunningverlening afvalverwerking\]](#) voor uitleg over de

activiteit handelen in afval.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Herbruikbare grond of baggerspecie: partijen grond of baggerspecie die voldoen aan de in het [Besluit bodemkwaliteit](#) (Bbk) opgenomen maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie voor het toepassen op landbodem en voor de kwaliteitsklasse matig verontreinigd voor het toepassen op de waterbodem.

Hergebruik*: elke handeling waarbij producten of componenten die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Hernieuwbare grondstof: hernieuwbare grondstoffen zijn primaire grondstoffen uit een voorraad die doorlopend kan worden vernieuwd. Biograndstoffen zijn hernieuwbare grondstoffen. *Bijlage 1 ICER 2023.*

Hoofdgebruik als brandstof: dit is een vorm van 'andere nuttige toepassing' van afvalstoffen. Deze term wordt gebruikt voor de thermische verwerking (verbranden) van afvalstoffen waarbij de energie wordt teruggewonnen (R1). Wanneer het verwerken van een afvalstof 'hoofdgebruik als brandstof' is, is uitgewerkt in [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)]. Bij 'hoofdgebruik als brandstof' is nog steeds sprake van het verwerken van een afvalstof.

Hoogwaardige recycling: de vorm van recycling waarbij het materiaal zoveel mogelijk en met een zo hoog mogelijke kwaliteit over zoveel mogelijk cycli in een materiaal of productketen wordt gehouden. Zie voor meer informatie [[hoofdstuk vormen van recycling beoordelen](#)].

Houder: de natuurlijke of rechtspersoon die de materialen fysiek in zijn bezit heeft (let op: de houder hoeft niet het eigendom van de materialen te hebben). Een oordeel of de materialen afvalstof of niet-afvalstof zijn is bij gebruik van dit begrip in het midden gelaten. Is de houder een houder van afvalstoffen zie dan 'afvalstoffenhouder'.

Huishoudelijke afvalstoffen*: afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens, behoudens voor zover het ingezamelde bestanddelen van die afvalstoffen betreft, die zijn aangewezen als gevaarlijke afvalstoffen.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Huishoudelijk restafval: mengsel van naar aard en samenstelling verschillende onderdelen van huishoudelijk afval dat ontstaat nadat afzonderlijke deelstromen (gft-afval, papier/karton, glas, enz.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd.

I

Immobilisaten: het product van immobilisatie van een afvalstof.

Immobilisatie (voor productie van een bouwstof): technologische ingreep waarbij de fysische en/of chemische eigenschappen van een afvalstof worden gewijzigd, zodanig dat de kans op verspreiding van milieuverontreinigende stoffen door uitloging, erosie of verstuiving op de korte en lange termijn wordt verminderd.

Import: het binnenbrengen van afvalstoffen naar Nederland, met uitzondering van doorvoer van afval via Nederlands grondgebied. Zie ook het verschil met het begrip 'invoer'.

Installatie: zie de [IPLO-website](#) voor de verschillende invullingen van dit begrip.

Invoer*: elke binnenkomst van afvalstoffen in de Unie, met uitzondering van doorvoer door de Unie. Zie ook het verschil met 'import'.

Artikel 3 lid 21 Verordening (EU) 2024/1157

Inzameling*: verzameling van afvalstoffen, met inbegrip van de voorlopige sortering en de voorlopige opslag van afvalstoffen, om deze daarna te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Bij het inzamelen worden afvalstoffen opgehaald en verliest de ontdoener het eigendom van de afvalstoffen op het moment van afgifte als de ontdoener een andere persoon is. Zie verder hoofdstuk 3 van de [[Leidraad vergunningverlening afvalverwerking](#)].

IPPC-installatie*: installatie als bedoeld in artikel 3, onder 3 van de [Richtlijn industriële emissies](#), voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn wordt verricht. *Bijlage A Omgevingswet*

J

Jurisprudentie: alle beslissingen met uitleg (of uitspraken) van rechterlijke instanties. De belangrijkste uitspraken over de vraag of iets een afvalstof of niet-afvalstof is zijn afkomstig van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en het Hof van Justitie van de Europese Unie. Uitspraken vormen in het algemeen een richtlijn voor de rechtspraak in latere, soortgelijke gevallen.

[Jurisprudentie | Begrip | Rechtspraak](#)

K

Kaderrichtlijn afvalstoffen: [Richtlijn 2008/98/EG](#) van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU L 312).

Kennisgeving: een procedure van voorafgaande schriftelijke toestemming die geldt voor het grensoverschrijdend transport van bepaalde afvalstoffen. Zie [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)] voor meer uitleg.

Keten: het geheel van winnen van grondstoffen, maken van producten, gebruiken van producten en het beheren van de afvalstoffen die vrijkomen bij of na de hiervoor genoemde activiteiten.

Ketenbeheer: het streven naar en uitvoeren van maatregelen die leiden tot het beperken van de milieudruk van een keten.

Kritieke materialen: natuurlijke metalen en mineralen van significante waarde voor de economie in Europa en een potentieel risico rond de leveringszekerheid. In de Critical Raw Materials Act (CRMA) ([Verordening \(EU\) 2024/1252](#)) is in bijlage II afdeling 1 te vinden welke grondstoffen worden aangemerkt als kritieke grondstoffen.

Bijlage II afdeling 1 CRMA

Koude immobilisatie: immobilisatie waarbij de fixatie van verontreinigingen plaatsvindt door toevoeging van bindmiddelen, eventueel in combinatie met specifieke toeslagstoffen. Het kan daarbij zowel gaan om een pure afvalstof als om een mengsel van afvalstoffen die/dat wordt gemengd met een bindmiddel om verontreinigingen te binden.

L

Levensmiddelenafval*: alle levensmiddelen als omschreven in artikel 2 van [Verordening \(EG\) nr. 178/2002](#) van het Europees Parlement en de Raad die afvalstoffen zijn geworden.

Artikel 3 lid 4 bis Kaderrichtlijn afvalstoffen

In artikel 2 van deze verordening staat uitputtend beschreven wat onder 'levensmiddel' wordt verstaan. Samengevat is dit "alles, al dan niet gedeeltelijk verwerkt, dat bestemd is om door de mens te worden geconsumeerd of waarvan kan worden verwacht dat het door de mens wordt geconsumeerd (incl. ook drank en alles – ook water – dat opzettelijk aan het levensmiddel wordt toegevoegd)". Niet onder 'levensmiddelen' valt onder meer geneesmiddelen, cosmetica, tabak(sproducten). Omdat artikel 2 van de verordening een uitputtende omschrijving is van wat onder levensmiddelen valt, vallen verpakkingen van levensmiddelen er niet onder.

M

Materiaalterugwinning*: andere handeling voor nuttige toepassing dan de terugwinning van energie en de herverwerking tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstoffen of andere middelen voor het opwekken van energie. Daartoe behoren onder meer voorbereiding voor hergebruik, recycling en opvulling.

Artikel 3 lid 15 bis Kaderrichtlijn afvalstoffen

Onder materiaalterugwinning valt:

- voorbereiding voor hergebruik,
- recycling en
- alle vormen van 'andere nuttige toepassing' met uitzondering van:
 - inzetten als brandstof en

- bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof.

Mate van nuttige toepassing: bij het bepalen van de mate van nuttige toepassing is de verhouding tussen het aandeel 'nuttige toepassing' en het aandeel 'verwijderen' relevant.

Meestoken: afvalstoffen worden direct mee verbrand in een andere installatie dan een AVI (bijvoorbeeld als vervanger van kolen in een kolengestookte elektriciteitscentrale).

Mengen: het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling of concentraties aan aanwezige componenten niet met elkaar vergelijkbaar zijn. Mengen is ook het samenvoegen van afvalstoffen met stoffen of materialen die geen afvalstoffen zijn. Zie [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] voor meer uitleg bij dit begrip.

Milieubelastende activiteit*: een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit. Zie de [IPLO-website](#) voor meer informatie bij dit begrip.

Bijlage A Omgevingswet

Minimumstandaard: de minimale hoogwaardigheid van verwerking van afzonderlijke afvalstoffen of categorieën van afvalstoffen. De minimumstandaard vormt een referentie voor de maximale milieudruk die verwerking van (een categorie van) afvalstoffen mag opleveren. De standaard is een invulling van de afvalhiërarchie voor afzonderlijke afvalstoffen, waarbij rekening wordt gehouden met de veiligheid van de menselijke gezondheid en het milieu, en vormt op die manier een referentieniveau bij de vergunningverlening voor afvalbeheer. Ook betreft het een uitwerking van de artikelen 4 en 13 van de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#).

mLCA: mLCA staat voor multi-cyclus Life Cycle Analysis. Dit is een studie waarin meerdere vormen van een systeem – bijvoorbeeld het systeem afvalverwerking - met elkaar worden vergeleken,

- door het betrekken van alle emissies, gebruikte of geleverde energie, gebruikte grondstoffen, etc. over de hele levenscyclus van een materiaal,
- waarbij waar mogelijk meerdere cycli in de analyse worden betrokken, en
- uitgevoerd en gerapporteerd volgens [[Leidraad maken van mLCA](#)].

Monomeer chemische recycling: het afbreken van polymeren in de oorspronkelijke monomeren (vinylchloride [monomeer van PVC], BHET [= grondstof voor PET], propeen [monomeer van PP], etc.) die vervolgens weer dienen als grondstof voor de productie van nieuwe materialen/producten. Een bijvoorbeeld is magnetische depolymerisatie.

Monostroom:

- eenduidige afvalstoffen die bestaan uit één materiaalsoort of één type product (vaak samengesteld uit verschillende materiaalsoorten), die relatief eenvoudig gescheiden ingezameld of afgescheiden kunnen worden uit een afvalstof van gemengde samenstelling.
- in het [[Afvalplan oplosmiddelen en glycolen](#)] geldt de volgende definitie: Eén partij afkomstig van één ontdoener, die na in het afvalstadium te zijn geraakt, niet vermengd is met andere (afval)stoffen. Chemisch gezien kan een monostroom één oplosmiddel of een mengsel van oplosmiddelen betreffen.

N

Nascheiding: wijze van afvalscheiding waarbij na inzameling deelstromen worden gescheiden. Zie ook [bronscheiding](#).

Niet-afvalstof: alle stoffen, mengsels of voorwerpen die geen afvalstof zijn.

Niet-materiaaleigen: betreft componenten in of aan het afval die niet deel uitmaken van de afbakening van de deelstromen waar het keten-of afvalplan betrekking op heeft. Niet-materiaaleigen afval is onbedoeld aanhangend.

Niet-vormgegeven bouwstof: een niet-vormgegeven bouwstof is een bouwstof waarvan de kleinste eenheid een volume heeft van minder dan 50 cm³ of bouwstoffen die onder normale omstandigheden niet duurzaam vormvast zijn. Voorbeelden zijn assen en granulaten.

Normalisatie: is de vaststelling van technische normen voor een bepaalde sector door een onafhankelijke (private) organisatie, waarbij belanghebbenden zijn vertegenwoordigd, met het

oog op afstemming van kenmerken van producten, productieprocessen, personen of managementsystemen op aanwezige marktvraag en/of maatschappelijke behoeften.

Nuttige toepassing *: elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie, andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt tot welke handelingen in ieder geval behoren handelingen die zijn genoemd in bijlage II bij de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#).

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Onder dit begrip vallen de volgende treden van de afvalhiërarchie: voorbereiden voor hergebruik, recycling en andere nuttige toepassing. Bij nuttige toepassing moeten de afvalstoffen, gelet op het arrest Edilizia van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU van 28 juli 2016, C-147/15, Città Metropolitana di Bari v Edilizia Mastrodonato Srl, ECLI:EU:C:2016:606), volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt te zijn voor het vervangen van primaire materialen. Zie de [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)] voor meer informatie.

O

Ontdoen: een handeling waarbij de houder het materiaal afdankt, waardoor het afval wordt. Een stof wordt afval als iemand het voornemen heeft om zich te ontdoen, door de handeling zelf en door de plicht om zich te ontdoen. Dit leidt tot verwijdering of nuttige toepassing van de afvalstof.

Ontdoener: degene die zich ontdoet van de afvalstoffen.

Opbulken: het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling en concentraties vergelijkbaar zijn. Zie ook het verschil met 'mengen'.

Opslaan: alle handelingen waarbij afvalstoffen voor een korte of langere tijd in een zekere ruimte min of meer statisch worden gehouden. Verplaatsen, stapelen, etc. kan hier onder vallen, maar het uitvoeren van iedere verwerkingshandeling (opbulken, sorteren, scheiden, spoelen, mengen, etc.) valt hier niet onder. Onder opslaan valt ook het overslaan van afvalstoffen.

Opvulling *: handeling voor nuttige toepassing waarbij niet-gevaarlijk afval wordt gebruikt voor het herstel van uitgegraven terreinen of voor civieltechnische toepassingen bij de landschapsaanleg. Afval dat wordt gebruikt voor opvulling moet dienen ter vervanging van niet-afvalmaterialen, geschikt zijn voor de voornoemde doelen en worden beperkt tot de hoeveelheid die strikt noodzakelijk is om deze doelen te bereiken.

Artikel 3 lid 17 bis Kaderrichtlijn afvalstoffen

Gezien de interpretatie van de definitie door de RvS in arrest ABRvS 27 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4206, wordt 'opvulling' in het CMP alleen gebruikt voor nuttige toepassing van afvalstoffen voor het opvullen van mijnen of groeves die aan de oppervlakte liggen. In andere gevallen kan sprake zijn van andere nuttige toepassing of verwijdering. Zie paragraaf 1.8.4.2 van de [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)] en het [[hoofdstukken storten of nuttig toepassen](#)] voor meer informatie over dit onderwerp.

Opvulmateriaal: materiaal dat wordt ingezet voor het vullen van mijnen en groeves aan de oppervlakte of in de diepe ondergrond.

Overbrenging: het vervoer van afvalstoffen dat plaatsvindt:

1. tussen Nederland en een ander land; of
2. tussen Nederland en landen of gebieden overzee of andere gebieden die onder de bescherming van Nederland staan; of
3. tussen Nederland en een landgebied dat volgens het internationaal recht niet tot enig land behoort; of
4. tussen Nederland en het Zuidpoolgebied; of
5. vanuit Nederland doorheen één van de bovengenoemde gebieden; of
6. binnen Nederland doorheen één van bovengenoemde gebieden en dat in Nederland vertrekt en eindigt; of
7. vanuit een niet onder de rechtsmacht van enig land vallend geografisch gebied naar Nederland.

Overslaan: verrichten van alle handelingen op één locatie, waarbij afvalstoffen vanuit of vanaf een opbergmiddel of transportmiddel in of op een ander opbergmiddel of transportmiddel worden

overgebracht. Hieronder vallen bijvoorbeeld beladen, lossen, hevelen, enz. met bijvoorbeeld kranen, transportbanden en leidingen, maar het uitvoeren van iedere verwerkingshandeling (sorteren, scheiden, spoelen, mengen, etc. etc.) valt hier niet onder. Overslaan wordt gezien als een bijbehorende handeling van opslaan. Zie [[Leidraad vergunningverlening afvalverwerking](#)] voor meer informatie over dit onderwerp.

P

PAK's: polycyclische aromatische koolwaterstoffen, waarbij in het CMP wordt uitgegaan van de zogenaamde PAK10 van VROM, te weten antraceen, benzo(a)antraceen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen, benzo(k)fluoranteen, chryseen, fenantreen, fluoranteen, indeno(1,2,3cd)pyreen en naftaleen.

PCB's:

1. polychloorbifenylen, en
2. polychloorterfenylen (PCT's), en
3. monomethyltetrachloordifenylnmethaan, monomethyldichloordifenylnmethaan, monomethyldibroomdifenylnmethaan, en
4. alle mengsels van bovengenoemde stoffen, waarvan het totale gehalte groter is dan 0,5 mg/kg per congener 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180.

PCB-houdend afval: afval dat PCB's bevat voor zover het gehalte voor één van de afzonderlijke polychloorbifenyln-congeneren 28, 52, 101, 118, 138, 153 of 180 hoger is dan 0,5 mg/kg.

Pelletbrandstoffen (of **pellets**): een soort vaste brandstof gemaakt van samengeperst organisch materiaal. Afvalstoffen die veel worden verwerkt in pellets zijn hout, papier/karton en kunststoffen.

POP's: POP's zijn stoffen die onder het Verdrag van Stockholm zijn aangemerkt als persistente organische verontreinigende stof (persistent organic pollutant). Ze zijn in de Europese Unie gereguleerd via de POP-verordening. Zie [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] voor meer informatie.

POP-verordening: de POP-verordening is de [Europese verordening \(EU\) 2019/1021](#) die als doel heeft om de gezondheid van de mens en het milieu te beschermen tegen Persistente organische verontreinigende stoffen (POP's) door de vervaardiging, het in de handel brengen en het gebruik van bepaalde stoffen te verbieden, zo spoedig mogelijk geleidelijk af te schaffen of te beperken, door de vrijkoming van dergelijke stoffen te minimaliseren met het oog op het zo spoedig mogelijk elimineren ervan waar mogelijk, en door bepalingen vast te stellen betreffende afval dat geheel of gedeeltelijk uit die stoffen bestaat of daarmee verontreinigd is.

POP-houdend afval: afval waarin POP's zit boven de grenswaarde uit bijlage IV van de POP-verordening.

Preventie*: maatregelen die worden genomen voordat een stof, materiaal of product afvalstof is geworden, ter vermindering van:

- a. de hoeveelheden afvalstoffen, al dan niet via het hergebruik van producten of de verlenging van de levensduur van producten;
- b. de negatieve gevolgen van de geproduceerde afvalstoffen voor het milieu en de menselijke gezondheid, of
- c. het gehalte aan gevaarlijke stoffen in materialen en producten.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Primaire grondstoffen: primaire grondstoffen zijn grondstoffen die uit de natuur worden gewonnen, zoals ijzererts. Primaire grondstoffen worden doorgaans verwerkt tot en daarmee opgeslagen in materialen en onderdelen, zoals ijzer of stalen platen, en vervolgens in eindproducten, zoals auto's.

Bijlage 1 ICER 2023.

Producentenorganisatie*: een organisatie die namens producenten verplichtingen uit hoofde van een regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt.

Artikel 1 lid 1 van het Besluit regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Zie ook artikel 1 lid 1 van de Regeling verzoek algemeen verbindend verklaring overeenkomst afvalbeheerbijdrage.

Productpaspoort*: gegevensreeks die bij een product hoort, die informatie bevat die is gespecificeerd in de gedelegeerde handeling volgend uit de Ecodesign verordening ([Verordening \(EU\) 2024/1781](#)), en elektronisch toegankelijk is via een gegevensdrager.

Artikel 2 lid 28 Ecodesign verordening

Pyrolyse: chemische omzetting of ontleding van organische afvalcomponenten door verhitting bij afwezigheid van vrije zuurstof of voldoende vrije zuurstof.

Q en R

REACH: REACH is de [Europese verordening \(EG\) Nr. 1907/2006](#) over de productie van en handel in chemische stoffen. REACH staat voor: Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen.

Recycelaat: stof of materiaal ontstaan uit afvalstoffen waarvoor geldt dat deze zonder verdere verwerking toegepast kan worden als grondstof. Dit kan nog een afvalstof zijn of al einde-afvalstof als aan de voorwaarden hiervan wordt voldaan.

Recycling *: nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, met inbegrip van het opnieuw bewerken van organische afvalstoffen, en met uitsluiting van energieteerugwinning en het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Het CMP spreekt van het 'verwerken' van afvalstoffen en niet van het 'bewerken' van afvalstoffen. Omdat de definitie van recycling letterlijk is ontleend aan de Kra en de Wm, is ervoor gekozen om in tegenstelling tot de rest van het CMP hier 'bewerken' als begrip te behouden, maar wordt ook hier 'verwerken' bedoeld.

Recyclingstandaard: vorm van recycling waarvan is vastgesteld dat deze voor een bepaalde afvalstof significant meer bijdraagt aan de transitie naar een circulaire economie dan andere vormen van recycling. We spreken alleen van recyclingstandaard wanneer een verwerkingsvorm in de keten- en afvalplannen bij dit CMP expliciet als zodanig is aangemerkt. Andere vormen van recycling van de betreffende afvalstof komen dan niet meer voor een vergunning in aanmerking.

REDII-Biomassa*: De biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong uit de landbouw, met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen, de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van afval, met inbegrip van industrieel en huishoudelijk afval van biologische oorsprong.

Artikel 2 lid 24 Richtlijn hernieuwbare energie (RED II) ([Richtlijn \(EU\) 2018/2001](#))

Regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid*: regels die ervoor zorgen of een besluit dat er voor zorgt dat degene die stoffen, mengsels of producten in de handel brengt geheel of gedeeltelijk de financiële of organisatorische verantwoordelijkheid draagt voor het beheer van de van die stoffen, mengsels of producten overgebleven afvalstoffen.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Regeneratie van afgewerkte olie*: iedere recyclinghandeling waardoor basisoliën kunnen worden geproduceerd door raffinage van afgewerkte olie, in het bijzonder door uit die olie de verontreinigende stoffen, oxidatieproducten en additieven te verwijderen.

Artikel 3 lid 18 Kaderrichtlijn afvalstoffen

Reinigen van afvalstoffen: het verwijderen van verontreinigingen van of uit afvalstoffen met inbegrip van ontvetting. Dit kan gebeuren door middel van mechanische, chemische of andere fysische methoden, om er voor te zorgen dat de afvalstoffen weer vrij zijn van ongewenste stoffen. Reinigingshandelingen zijn bijvoorbeeld:

- het schoonmaken als voorbereiden voor hergebruik;
- het concentreren van verontreinigingen in een slibfractie zoals bij de fysische reiniging van grond of bodemas;
- het biologisch of thermisch afbreken/vernietigen van verontreinigingen in een afvalstof;
- het verwijderen van een stoorstof uit een afvalstof, bijvoorbeeld door wassen of zeven;
- het biologisch behandelen van afvalwater in een waterzuiveringsinstallatie.

Reinigingsdienstenafval: afval ingezameld door of in opdracht van gemeentelijke reinigingsdiensten dat niet afkomstig is uit particuliere huishoudens of bedrijven. Hiertoe behoren plantsoenafval, veegvuil, marktafval, drijfafval en riool-, kolken- en gemalenslib. Ook door of in opdracht van gemeentelijke reinigingsdiensten verzameld zwerfafval valt hieronder.

Rekening houden met: bevoegd gezag moet rekening houden met het CMP bij het uitoefenen van een taak of bevoegdheid voor zover de taak of bevoegdheid wordt uitgeoefend met betrekking tot afvalstoffen (artikel 10.14 [Wet milieubeheer](#)). Dit betekent dat een bevoegd gezag in het algemeen het CMP moet volgen, maar dat zij in bijzondere gevallen, mits zij daar een voldoende motivering voor hebben, mogen afwijken van het CMP. In bijzondere gevallen kunnen andere belangen dan het belang dat wordt gediend met het CMP de doorslag geven. Het bestuursorgaan moet daar dan wel goede redenen voor hebben en dit moet deugdelijk worden gemotiveerd.

Reparatie: reparatie en onderhoud van een kapot product voor gebruik in de oude functie (zoals bij auto's en kleding).

Bijlage 1 [ICER 2023](#).

Restafval van bedrijven: mengsel van, naar aard en samenstelling, verschillende onderdelen van bedrijfsafval, nadat afzonderlijke deelstromen (keukenafval, papier/karton, glas, kunststoffen, enz.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden zijn afgevoerd.

Rie-biomassa: producten die bestaan uit plantaardig landbouw- of bosbouw materiaal dat gebruikt kan worden als brandstof om de energetische inhoud ervan te benutten. De volgende afvalstoffen zijn Rie-biomassa:

- i. plantaardig afval uit land- en bosbouw;
- ii. plantaardig afval van de levensmiddelenindustrie, indien de opgewekte warmte wordt teruggewonnen;
- iii. vezelachtig plantaardig afval afkomstig van de productie van ruwe pulp en van de productie van papier uit pulp; indien het op de plaats van productie wordt meeverbrand en de opgewekte warmte wordt teruggewonnen;
- iv. kurkafval;
- v. houtafval, met uitzondering van houtafval dat ten gevolge van een behandeling met houtbeschermingsmiddelen of door het aanbrengen van een beschermingslaag gehalogeneerde organische verbindingen dan wel zware metalen kan bevatten wat in het bijzonder het geval is voor houtafval afkomstig van bouw- en sloopafval;

Artikel 3 lid 31 van de Richtlijn industriële emissies ([Richtlijn 2010/75/EU](#)).

Rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi): een zuiveringstechnisch werk dat is ingericht om stedelijk afvalwater te zuiveren. Het werk wordt beheerd door of namens het waterschap.

Een openbaar vuilwaterriool is geen zuiveringstechnisch werk, maar sluit hierop aan. In de praktijk wordt als grens tussen het openbare vuilwaterriool en het zuiveringstechnisch werk een overdrachtpunt gehanteerd. Op dit punt vindt de feitelijke overdracht van stedelijk afvalwater van de gemeente aan het waterschap plaats. Het werk voor het transport van stedelijk afvalwater vóór het overdrachtpunt is een openbaar vuilwaterriool. Na het overdrachtpunt hoort dit werk bij het zuiveringstechnisch werk.

S

Scheiden van afvalstoffen (in relatie tot reinigen): het proces van het sorteren van verschillende materiaalstromen uit een gemengde afvalstof. Dit kan gebeuren door middel van mechanische of handmatige scheiding. Scheidingshandelingen zijn bijvoorbeeld:

- het scheiden van een mengsel van papier en plastic in een papierfractie en een plasticfractie;
- het scheiden van verschillende vaste fracties uit afvalwater bij het zuiveren van afvalwater;
- het scheiden van PMD uit huishoudelijk restafval met sorteerinstallaties.

Scheiden moet nadrukkelijk worden onderscheiden van reinigen. Indien een handeling toch onder allebei kan vallen is er op grond van artikel 3.194 [Besluit activiteiten leefomgeving](#) sprake van reinigen.

Secundaire materialen: stof of materiaal ontstaan uit afvalstoffen waarvoor geldt dat deze zonder verdere verwerking toegepast kan worden als grondstof. Dit kan nog een afvalstof zijn of al einde-afvalstof als aan de voorwaarden hiervan wordt voldaan.

Slim mengsel: in de praktijk is het fysiek niet altijd mogelijk om op een milieustraat alle genoemde huishoudelijke afvalstoffen gescheiden te houden. Het is niet de bedoeling dat hierdoor zomaar allemaal stromen samengevoegd worden. De ontstane gemengde stromen moeten door nascheiding alsnog op een vergelijkbaar niveau van afvalscheiding kunnen worden gebracht als zou worden gerealiseerd bij bronscheiding. Dit vraagt om een goed gekozen combinatie van afvalstoffen in dezelfde voorziening. Deze goed na te scheiden gemengde stromen worden slimme mengsels genoemd. Een slim mengsel is *nooit* een samenvoeging van een van de 13 afvalstoffen genoemd in [Hoofdstuk Huishoudelijke afvalstoffen] met het restafval.

Solvolyse: het oplossen van een polymeer waarna die in zuivere vorm weer opnieuw kan worden ingezet in materialen/producten. Dit is ook een vorm van chemische recycling.

Sorteerresidu: deelstroom uit het sorteren van afval waarin meerdere materiaalsoorten voorkomen en die overblijft nadat zoveel mogelijk componenten ten behoeve van recycling of nuttige toepassing zijn afgescheiden.

Een sorteerresidu is - anders dan een gemengde fractie - redelijkerwijs niet meer geschikt voor verdere sortering/scheiding in materialen die dan apart voor recycling geschikt gemaakt kunnen worden.

In het geval van huishoudelijk restafval en gemengd bouw- en sloopafval is in ieder geval geen sprake van sorteerresidu (maar van 'gemengde fractie') wanneer het materiaal (nog) niet is verwerkt in een mechanische sorteerinstallatie.

Sorteren: scheiden van een mengsel van materiaalstromen of van samengestelde materialen in de oorspronkelijke materiaalstromen.

- Uit sorteren is het handmatig scheiden van incidenteel voorkomende verontreinigingen uit een vrijwel schone materiaalstroom of uit een mengsel van vrijwel schone materiaalstromen.
- Voorlopig sorteren is het sorteren op het moment van de inzameling (met name bij kca).

Stedelijk afval*:

- a. gemengd afval en gescheiden ingezameld afval van huishoudens, met inbegrip van papier en karton, glas, metaal, plastic, bioafval, hout, textiel, verpakking, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, afgedankte batterijen en accu's, en grofvuil, met inbegrip van matrassen en meubels;
- b. gemengd afval en gescheiden ingezameld afval uit andere bronnen indien dat afval in aard en samenstelling vergelijkbaar is met afval van huishoudens;

Stedelijk afval omvat niet: afval van productie, landbouw, bosbouw, visserij, septische tanks en het riolerings- en zuiveringsstelsel, met inbegrip van zuiveringsslib, afgedankte voertuigen of bouw- en sloopafval.

Deze definitie doet geen afbreuk aan de toewijzing van verantwoordelijkheden voor afvalbeheer tussen publieke en private actoren.

Artikel 3 lid 2 ter Kaderrichtlijn afvalstoffen

Zie ook het verschil met vast stedelijk afval.

Stookwaarde: de hoeveelheid energie per massa-eenheid (MJ/kg), die vrijkomt bij verbranding van afval. Dit is de calorische waarde minus het energieverlies dat optreedt door verdamping van het water dat tijdens het verbrandingsproces ontstaat.

Storten*: het op of in de bodem brengen van afvalstoffen, al dan niet verpakt, om deze stoffen daar te laten. Storten is een vorm van verwijdering.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Stortplaats*: terrein waar afvalstoffen worden gestort, of het gedeelte van een terrein waar afvalstoffen worden gestort als op het terrein niet alleen afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van winningsafvalvoorzieningen.

Bijlage A Omgevingswet

Sturing: het bevorderen dat het afval op de meest geëigende wijze en plaats wordt verwerkt.

Sturingsvoorschrift: een voorschrift dat het bevoegd gezag in de vergunning opneemt om te borgen dat de afvalstoffen na afgifte conform het toetsingskader hoogwaardige verwerking wordt verwerkt. Zie [[Leidraad gebruik minimumstandaard](#)] voor uitleg hoe sturingsvoorschriften moeten worden toegepast.

Substances of very high concern (SVHC's): SVHC's zijn op Europees niveau aangemerkt als stoffen die voldoen aan de criteria van artikel 57 van [REACH](#) en op de zogeheten kandidatenlijst op de website van het ECHA zijn geplaatst.

T

Terugneembaar storten: storten van afvalstoffen waarbij vooraf specifiek rekening gehouden wordt met het kunnen terughalen van in de toekomst mogelijk toepasbare afvalstoffen. Bij terugneembaar storten is de focus om afvalstoffen die in potentie in de toekomst alsnog toepasbaar kunnen worden qua soort zoveel mogelijk samen te bergen en te voorkomen dat op dezelfde plek ook stoorstoffen (asbest, explosieve afvalstoffen, licht radioactief afval of ander gevaarlijk afval) worden gestort. Dit wijkt af van het traditioneel storten, omdat daar vaak bewust verschillende afvalstoffen door elkaar heen worden gestort om de stortruimte optimaal te benutten en de stabiliteit van de stortplaats te waarborgen.

Terugwinning van materialen: zie 'materiaal terugwinning'.

Thermische immobilisatie: immobilisatie waarbij de fixatie van verontreinigingen plaatsvindt door verhitting, waarbij de afvalstof of een mengsel van afvalstoffen in meer of mindere mate smelt, en daarna weer afkoelt en de verontreinigingen in een verglaasde matrix worden gebonden.

Thermisch verwerken van afvalstoffen: verzamelterm voor verbranden, vergassen en pyrolyse van afvalstoffen. Bij verbranden gaat het hierbij zowel om verbranden in afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) als om verbranden van in specifiek voor bepaalde afvalstoffen (ziekenhuisafval, zuiveringsslib, biomassa) ontworpen installaties en ook om bij- en meestook in cementovens, kolencentrales, etc.

Andere 'thermische' technieken zoals thermische reiniging of thermische immobilisatie (vb. verglazen) vallen binnen het CMP **niet** onder de verzamelterm 'thermisch verwerken van afvalstoffen'.

Toetsingskader: het toetsingskader is het onderdeel van het CMP dat het beleid bevat waar ieder bestuursorgaan rekening mee moet houden bij het uitoefenen van een bevoegdheid, voor zover de bevoegdheid wordt uitgeoefend met betrekking tot afvalstoffen.

U

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid: de gehele of gedeeltelijke financiële of organisatorische verantwoordelijkheid van degenen die stoffen, mengsels of producten in de handel brengen voor het beheer van de van die stoffen, mengsels of producten overgebleven afvalstoffen.

Uitvoer*: elke uitgang van afvalstoffen uit de Unie, met uitzondering van doorvoer door de Unie. Zie ook het verschil met het begrip 'export'.
Artikel 3 lid 22 Verordening (EU) 2024/1157

V en W en X en Y

Vast stedelijk afval: voor het CMP betreft dit vast stedelijk afval in relatie tot de R1-status van AVI's. Dit zijn huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare afvalstoffen van bedrijven, industrie en instellingen waarbij het niet gaat om vloeibaar afval.

Verbranden: verbranden kan als vorm van nuttig toepassen en als vorm van verwijderen.

- Verbranden als vorm van nuttig toepassen: verbranden van afvalstoffen in een elektriciteitscentrale, cementoven, enz. kan als nuttige toepassing wordt aangemerkt, mits aan voorwaarden wordt voldaan. Het verbranden van afvalstoffen heeft als doel de afvalstoffen voornamelijk te gebruiken voor energieopwekking. De afvalstoffen vervullen dan namelijk een nuttige functie doordat zij in de plaats komen van een primaire energiebron die voor deze functie had moeten worden gebruikt.
- Verbranden als vorm van verwijderen: Het verbranden van afvalstoffen in een installatie die speciaal is gebouwd voor de verbranding van afvalstoffen, zelfs wanneer bij de verbranding de geproduceerde warmte geheel of gedeeltelijk wordt teruggewonnen (bijvoorbeeld in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) of een draaitrommeloven (DTO)). Uitzondering hierbij is het verbranden van vast stedelijk afval in een AVI die voor dat afval is aangemerkt als installatie

voor nuttige toepassing. Zie [[Leidraad bepalen R1-status](#)] voor meer informatie over dit onderwerp.

Zie [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)] voor meer informatie over het maken van de juiste indeling en de voorwaarden om te kunnen spreken van nuttige toepassing.

Vergassen: omzetting van vaste brandstoffen in een energetisch laagwaardig gas, door reactie bij gloeitemperatuur met lucht, zuurstof, stoom of andere reactieve gassen of mengsels hiervan.

Vergisten: onder anaerobe omstandigheden biologisch afbreken van afvalstoffen (plantaardig en/of dierlijk).

Verstrekkingsverplichting*: ieder bestuursorgaan houdt rekening met het CMP bij het uitoefenen van zijn bevoegdheden met betrekking tot afvalstoffen (artikel 10.14 lid 1 [Wet milieubeheer](#)). Als een bestuursorgaan afwijkt van het CMP moeten ze het ontwerpbesluit en/of het definitieve besluit waarin wordt afgeweken van het CMP verstrekken aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit is de verstrekkingsverplichting.

Artikel 10.14 lid 4 Wet milieubeheer

Vervoerder: bedrijf dat afvalstoffen vervoert.

Vervoeren van afvalstoffen: tegen een vergoeding transporteren van afvalstoffen in opdracht van ofwel de ontdoener ofwel de ontvanger (in de zin van artikel 10.37 [Wet milieubeheer](#)) van afvalstoffen (artikel 10.55 Wm). Een vergoeding kan een financiële vergoeding zijn, maar ook een vergoeding in natura al dan niet impliciet of toekomstig.

Verwerking van afvalstoffen*: nuttige toepassing of verwijdering, met inbegrip van aan toepassing of verwijdering voorafgaande voorbereidende handelingen.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Verwijdering*: elke handeling met afvalstoffen die geen nuttige toepassing is, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen. Hiertoe behoren in ieder geval de handelingen die zijn genoemd in bijlage I bij de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) (2008/98/EG).

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

VIHB-registratie: registratie door bedrijven die op Nederlands grondgebied bedrijfsafval of gevaarlijke afvalstoffen inzamelen, vervoeren, verhandelen en/of hierin bemiddelen op de landelijke lijst van Vervoerders, Inzamelaars, Handelaars en Bemiddelaars (VIHB-lijst).
[niwo.nl](#)

Vliegas: vaste verbrandingsresten die door hun zeer geringe afmetingen in de rookgasstroom worden meegevoerd.

Voorafgaand aan inzameling of afgifte: voordat het afval dat is ontstaan bij bedrijven wordt afgegeven aan een afvalinzamelaar, of -verwerker is sprake van 'voorafgaand aan afgifte of inzameling'. Nadat de afvalstoffen zijn ingezameld of afgegeven, is sprake van 'afvalbeheer'.

Vorbereidende handelingen: handelingen met afvalstoffen waarop altijd nog een of meer volgende handelingen volgen. Deze volgende handelingen kunnen zowel volgende voorbereidende handelingen zijn als een handeling die de verwerking voltooit. R12, R13, D8, D9 en D13 t/m D15 zijn op basis van de omschrijving in de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) (2008/98/EG) voorbereidende handelingen.

Vorbereiding voor hergebruik*: nuttige toepassing bestaande uit controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten, die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze zullen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is.

Artikel 1.1 lid 1 Wet milieubeheer

Voorlopige handeling: handeling die als zodanig is aangemerkt in de [EVOA](#). Het betreffen handelingen met afvalstoffen zoals gedefinieerd in bijlage I en II van de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) (2008/98/EG) onder D8, D9, D13 t/m D15 en R12 en R13.

Voorlopige nuttige toepassing*: elke in punt R12 of R13 van bijlage II bij [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) (2008/98/EG) genoemde nuttige toepassing.

Artikel 3 lid 3 Verordening (EU) 2024/1157

Voorlopige verwijdering*: alle in de punten D8, D9, D13, D14 of D15 van bijlage I bij [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#) (2008/98/EG) genoemde handelingen tot verwijdering.
Artikel 3 lid 2 Verordening (EU) 2024/1157

Voortgezet gebruik: het gebruik, hergebruik of op een andere manier gebruiken van materialen die niet-afvalstoffen zijn. Zie [[paragraaf 4.7 van het hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof](#)] voor meer uitleg bij dit begrip.

Vorzorgsbeginsel: het voorzorgsbeginsel is het beginsel dat inhoudt dat bedrijven en overheden verplicht zijn om maatregelen te nemen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid. Zie de [IPLO-website](#) voor meer informatie over toepassing van dit begrip onder de [Omgevingswet](#).

Vormgegeven bouwstof*: een vormgegeven bouwstof is een bouwstof met een volume per kleinste eenheid van ten minste 50 cm³, die onder normale omstandigheden een duurzame vormvastheid heeft.

Artikel 1.1 lid 1 Regeling bodemkwaliteit 2022
Voorbeelden zijn asfalt, natuursteen of beton.

Z

Zeer zorgwekkende stof (ZZS): een Zeer zorgwekkende stof (ZZS) is een stof die voldoet aan één of meer van de criteria of voorwaarden, bedoeld in artikel 57 van [REACH](#). Dit zijn stoffen die ernstige en vaak onomkeerbare effecten kunnen hebben op de menselijke gezondheid en het milieu.

Zelfvoorziening: het streven naar beheer van afvalstoffen binnen de Europese Unie (communautaire zelfvoorziening) of binnen de landsgrenzen (nationale zelfvoorziening).

Zorgplicht: overheden, bedrijven en burgers zijn verantwoordelijk voor een veilige en gezonde leefomgeving. Onder de [Omgevingswet](#) bestaat een algemene zorgplicht (artikel 1.8 Ow) en specifieke zorgplichten (zie o.a. artikel 2.11 [Besluit activiteiten leefomgeving](#)). Zie de [IPLO-website](#) voor meer informatie bij dit begrip.

Zorgstoffen: alle stoffen die door bepaalde eigenschappen schadelijk kunnen zijn voor het milieu en de volksgezondheid.

Zuiveringsslib: slib dat ontstaat bij de biologische zuivering van communaal en industrieel afvalwater, of bij de biologische zuivering van afvalwater op schepen.